

Forsyningen af PVC med varer har været stigende siden 2017

Der er foretaget en opdateret kortlægning af forsyningen af PVC med varer i Danmark. Kortlægningen viser, at den samlede opgjorte forsyning af PVC med varer i Danmark steg fra ca. 64.000 tons i 2017 til ca. 73.000 tons i 2020. Der ses en stigning for både hård og blød PVC, og de mest markante stigninger ses for gulvbelægningsmaterialer, væg- og loftsbeklædning samt rør, afløb og fittings af hård PVC.

Baggrund

Som led i udmøntningen af den politiske aftale om en ny Fælles Kemiindsats 2018-2021 er der i de seneste år gennemført en indsats målrettet PVC. PVC indsatsen har omfattet en detaljeret kortlægning af brugen af PVC i Danmark i 2017 og en opdateret kortlægning i 2021. Den opdaterede kortlægning har skulle belyse udviklingen i forsyningen af PVC i perioden, hvor PVC-afgiftsloven har været ophørt i 2019 og 2020 og genindført i 2021.

Hovedkonklusioner

Jævnt fald i forsyningen af hård PVC i perioden 2000 til 2012 er vendt til en stigning

For hård PVC der ses de mest markante udviklingstendenser siden 2000 for den største varegruppe "Rør, afløb og fittings af hård PVC", som i 2020 udgjorde mere end halvdelen af forsyningen af hård PVC. Forsyningen af denne varegruppe faldt fra ca. 30.000 t/år i år 2000 til ca. 10.000 t/år i 2012, men forsyningen har siden 2012 har været stigende og var på ca. 24.000 t/år i 2020. Udviklingen er et samspil mellem variationer i bygge- og anlægsaktiviteterne i perioden og ændringer i graden af substitution af PVC med tilsvarende produkter af polypropylen (PP).

Forsyning af blød PVC med gulvbelægningsmaterialer, væg- og loftsbeklædning er firedoblet siden 2017

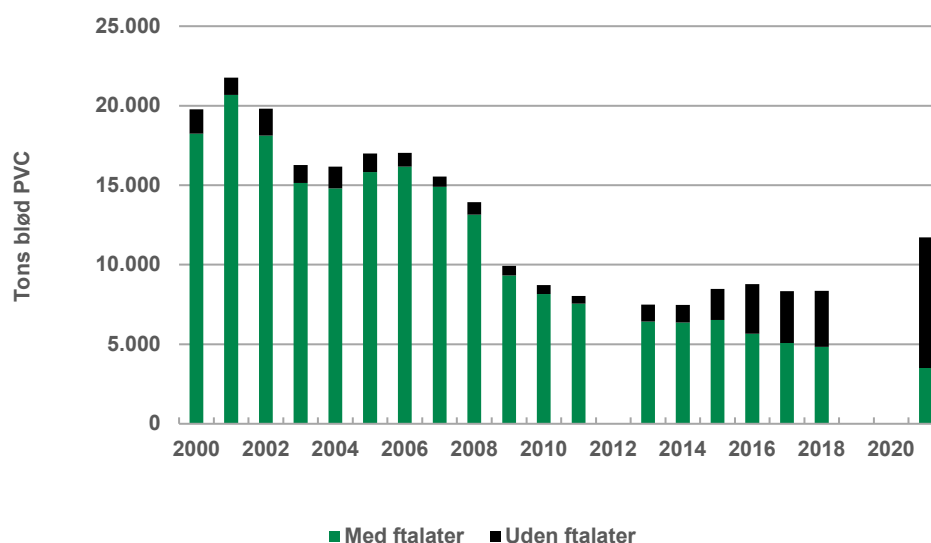
Forsyning af PVC med varer omfattet af PVC-afgiftsloven er beregnet på basis af provenu af afgiften suppleret med data fra udenrigshandelsstatistikker. Da PVC-afgiftsloven ikke var i kraft i 2020, er data fra første halvår af 2021 anvendt som bedste bud på forsyningen i 2020. Sammenlignet med den tidligere opgørelse fra 2017 ses i 2021 (første halvdel af året) en væsentlig stigning i den samlede forsyning. Stigningen skyldes primært en stigning i forsyningen af gulvbelægningsmaterialer, væg- og loftsbeklædning og i forsyningen af bløde rør og slanger. For gulvbelægningsmaterialer, væg- og loftsbeklædning er der i perioden fra 2017 til 2021 samlet sket en firedobling af forsyningen udtrykt i nettovægt af varerne. Stigningen skyldes primært en markant stigning i importen af vinylfliser og -planker (LVT) importeret fra Kina. Importen fra Kina steg således fra 550 tons i 2015 til ca. 9.600 tons i 2020 udtrykt som nettovægt af varerne.

En større andel af varerne indeholder ikke ftalater

For de afgiftsbelagte varer af blød PVC ses en stigende andel af varer uden ftalater (Figur 1). Det er karakteristisk, at udskiftning af ftalater især ses for gulvbelægningsmaterialer og bløde rør og slanger, hvor der er en potentiel risiko for forbrugereksposering, og hvor produkter i høj grad markedsføres som ftalat-fri. Over 95% af gulvbelægningsmaterialer, væg- og loftsbeklædning af PVC var således ftalat-frie i 2021. Samme tendens ses ikke for eksempelvis tagfolier, membranfolier, presenninger eller kabler og ledninger, hvor risiko for forbrugereksposering er lille. For disse produkter udgør andelen af varer med ftalater stadig over 90%.

PROJEKTARTIKEL TILKNYTTET RAPPORTEN

Kortlægning af forsyning af PVC i Danmark, 2021, Miljøprojekt nr. 2199. Artiklen er skrevet af COWI, 2022

Figur 1 Udviklingen i den estimerede forsyning af blød PVC med afgiftsbelagte varer.

Ingen væsentlig effekt af ophør og genindførelse af PVC-afgiftsloven

For varegrupper omfattet af PVC-afgiftsloven er forsyningen opgjort på basis af provenu af afgiften. I mangel af data for 2019 og 2020, hvor afgiften ikke var i kraft, er en række markedsaktører interviewet med henblik på at belyse en eventuel effekt af ophør og gennemførelse af PVC-afgiftsloven. Alle de interviewede markedsaktører vurderer, at ophør og genindførelse af PVC-afgiftsloven ikke har haft nogen mærkbar effekt på efterspørgslen efter afgiftspligtige produkter.

Holdningsskifte til brugen af PVC

Det overordnede billede er, at der i perioden 2000 til 2017 ses et fald i forsyningen af PVC med en række varegrupper, men at der efter 2017 er sket en stagnering eller stigning i forsyningen. Dette afspejler delvist et holdningsskifte hos brugerne. PVC udgjorde i begyndelsen af 00'erne næsten 100% af markedet for den største varegruppe, "Rør, afløb og fittings af hård PVC", men efter 2004 begyndte polypropylen (PP) at vinde indpas, således at andelen, som udgjordes af PVC, faldt til 54% i 2015¹. Siden 2015 er der sket en større stigning i forsyningen af PVC sammenlignet med PP, så PVC i 2020 udgjorde 61% af den samlede tonnage af de to plasttyper til disse formål. Substitutionen af PVC har delvist været drevet af et ønske om at undgå produkter med bly og klor, og selvom blystabilisatorer har været udfaset siden begyndelsen af 00'erne, kan der godt være en forsinket effekt af dette, som slår igennem i et holdningsskifte i relation til brug af PVC til disse formål.

Den markante stigning i forsyningen af vinylfliser og -planker (LVT) til primært private boliger vurderes af de interviewede markedsaktører delvist at skyldes en ændret holdning til brug af PVC hos forbrugerne, men også at der er kommet en række nye, billige produkter på markedet. Udfasning af ftalater i disse produkter vurderes at have en væsentlig indflydelse på det holdningsskifte, der er sket.

Perspektiver

De tilgængelige data og oplysninger fra markedsaktører tyder på, at genindførelsen af PVC-afgiften i sig selv har en meget begrænset effekt på efterspørgslen efter varer med PVC. Det er dog muligt, at genindførelse af loven på længere sigt kan have en vis effekt, fordi det viser, at der stadig er politisk fokus på at begrænse brugen af PVC.

¹ Der er også en mindre forsyning af tilsvarende produkter af polyethylen (PE), men stive rør og slanger af PE anvendes langt overvejende til andre formål, og der fokuseres derfor her på rør og slanger af PP og PVC.

PROJEKTARTIKEL TILKNYTTET RAPPORTEN

Kortlægning af forsyning af PVC i Danmark, 2021, Miljøprojekt nr. 2199. Artiklen er skrevet af COWI, 2022

Metoden

Den opdaterede kortlægning kombinerer oplysninger fra en række datakilder til at vurdere forsyningen af PVC med varer i 2020: Den tidligere kortlægning af forsyningen i Danmark i perioden 2000-2017, oplysninger om provenu af PVC-afgiftsloven (data for 2018 og første halvdel af 2021), statistik vedrørende produktion, import og eksport af varer som kan indeholde PVC, notater og rapporter udarbejdet som led i PVC indsatsen, anden litteratur og viden fra brancheorganisationer samt interviews med udvalgte markedsaktører.

Undersøgelsen er foretaget af COWI i sidste halvår af 2021. og resulterede i rapporten [Kortlægning af forsyning af PVC i Danmark, 2021, Miljøprojekt nr. 2199](#)